

Posudek školitele na diplomovou práci Mgr. Lucie Böhmové, pracoviště OH – SD, FHS UK:

Využití orální historie v hodinách dějepisu, 73 stran.

Těžištěm diplomové práce je zaměření se na výuku dějepisu pomocí metody orální historie na základní škole. Sama autorka pojala svoji diplomovou práci jako metodologickou příručku určenou učitelům dějepisu. Popsala zde přednosti i možná úskalí orální historie, především pak poskytla svým kolegům postupy, jak s orální historií na základní škole systematicky pracovat. Již v tomto ohledu hodnotím práci Lucie Böhmové za průkopnickou, zatím, pokud vím, si nikdo téma orální historie a pedagogický proces v České republice takto, jako výzkumné téma nevytýčil.

Autorka diplomové práce dlouhodobě spolupracuje s Centrem orální historie ÚSD AV ČR. Domnívám se, že se tato participace autorky kladně odrazila v její diplomové práci.

Práce L. Böhmové je velmi přehledně a logicky členěna do jednotlivých tematických celků. Začíná obecným pohledem na proměnu českého školství, dále se věnuje proměnám a postavením dějepisu v rámci českého školství a v neposlední řadě rozebírá vybrané vyučovací metody, opět s následným zaměřením na jejich využití v hodinách dějepisu. Samostatným specifickým je pak rozbor projektové výuky. Celý tento oddíl několika kapitol je založen na znalosti relevantních vyhlášek a zákonů a využití dostupné literatury. Jak jsem již poznamenal celý takto nastíněný úvod je zařazen velmi vhodně a kladně hodnotím pečlivý rozbor příslušných metod užívaných v hodinách dějepisu. Z publikovaného je též patrné, že má autorka metody zažité, přestože jde, pokud vím, o začínající pedagožku.

V dalším oddíle diplomové práce přináší Lucie Böhmová pohled na problematiku orální historie, její vývoj, hlavní aspekty. Tato část kvalifikačního díla je zpracována standardním způsobem.

Jako nejpřínosnější a inovativní, v práci rovněž velmi podrobně zpracovanou, pokládám 9. a 11. kapitolu. Rozbor orálně historických pramenů využívaných při výuce ve školním dějepisu považuji za velmi zdařilou a vhodnou pomůcku pro pedagogy, předpokládám i škol středních. Stejně tak aplikování jednotlivých fází rozhovoru pro praxi vyučování na základní škole je velmi přínosné. Možná, že bych byl více opatrný při popisu besedy jako pramene orální historie, mám na mysli v obecných souvislostech, i když jsem si vědom zvláštnosti použití ve školním vyučování. Obecně se beseda řídí trochu jinými postupy než klasická orální historie (především je složité vytvoření důvěry, která probíhá mezi dvěma účastníky rozhovoru, vytvoření kolektivní důvěry je proces složitější, ale zde mám na mysli

spíše základní výzkum než didaktický přístup). Přesto lze besedu ve školním dějepisu použít, avšak je třeba, a o tom Lucie Böhmová ve své práci mluví, žáky na besedu připravit.

Je patrné, že autorka si je vědoma i posledních fází orální historie, kterými je technické zajištění projektů (záznam, archivace), stejně tak přepis rozhovoru do písemné podoby.

Dva projekty, které autorka sama vytvořila („Televize černobílá a barevná“, resp. „Devětaosmdesátý aneb demokracie, do které jsme se narodili“) patří k vlastnímu „přetavení“ nabytých teoretických znalostí do školní praxe výuky dějepisu. Oba projekty jsou metodicky i prakticky nesporně dobře zvládnuty a mohou posloužit i ke školení kolegů učitelů, kteří se rozhodli orální historii ve výuce dějepisu využít. Již v průběhu magisterského studia autorky bylo patrné, že přistupuje k celé problematice inovativně a z „neotřelých“ pozic (i když u tak mladé disciplíny jakou orální historie bezesporu v našich podmínkách je, jsou mnohé postupy nové), tzn. opuštění klasické cesty, realizace rozhovorů a jejich interpretace zaslouží maximální pochvalu a ocenění.

Není nikterak překvapivé, že diplomovou práci považuji za výbornou, z výše popsaného za průkopnickou. Zcela jistě by bylo po drobných korekturách dobré uvažovat o vydání této práce jako didaktické pomůcky pro učitele dějepisu. Diplomovou práci hodnotím známkou **výborně**. Jsem potěšen, že Lucie Böhmová, která vykazovala po celou dobu studiu nadstandardní zájem o naši nedávnou historii zúročila tento zájem i ve své práci. Rád bych autorce popřál hodně zdarů jak na poli pedagogickém, tak i na poli vědecko-didaktickém. Podle mého by bylo výborné, pokud by k tomu našla čas a prostor.

V Praze, 10. 10. 2010

Doc. PaedDr. et Mgr. Miroslav Vaněk, PhD.